

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број: 10/4-34
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум: 17.05.2016.

mišljenje M. B.
Ć..docx

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Ванредни професор др Бисера Јевтић
2. Ванредни професор др Бране Микановић
3. Доцент др Марија Јовановић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/4-5 од 15. марта 2016. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Бранка Миомир Милосављевић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Васпитна улога наставника у васпитно – образовном процесу

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Структура мастер рада састоји се из теоријског приступа проблему, методолошког приступа проблему истраживања, анализе и интерпретације резултата истраживања, закључних разматрања и прилога који представљају истраживачке инструменте. Теоријски оквир истраживања чине следеће целине:

УВОД

I ТЕОРИЈСКА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Ранија истраживања

1. Наставник као васпитач

1.1. Личност наставника

1.2. Нове улоге и компетенције наставника у савременој школи

1.3. Сложеност улоге наставника

1.3.1. Различите класификације улоге наставника

1.3.2.Васпитна улога наставника

1.3.2.1.подстицање холистичког развоја личности детета

1.3.2.2.наставник као узор својим ученицима

1.3.2.3.наставник као разредни старешина

1.3.2.4.наставник саветник

1.4. Васпитни стил понашања наставника

1.4.1.Фактори који утичу на формирање васпитног стила рада наставника

1.4.2. Васпитни модел личност наставника

1.5. Васпитни исходи наставника у васпитању ученика

2.Улога наставника у васпитном раду са ученицима на наставним и ваннаставним активностима

2.1.Утицај наставника на интелектуални развој ученика

2.2. Утицај наставника на морално васпитање ученика

2.3. Утицај наставника на физичко-здравствено васпитање ученика

2.4. Утицај наставника на радно васпитање ученика

2.4 . Утицај наставника на естетско васпитање ученика

3. Просоцијално понашање-императив васпитног рада савремене школе

3.1. Просоцијални модел понашања наставника на часу

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-34

Датум:

17.05.2016.

3. 2. Васпитно деловање наставника у функцији подстицања просоцијалног понашања
 - 3.2.1. Просоцијални интерперсонални односи као циљ васпитног деловања
 - 3.3. Васпитне стратегије у подстицању просоцијалних вршњачких односа и социјалне прилагођености
4. Методе у педагошком раду наставника – реализација васпитног рада у школи
 - 4.1. персуазија (поучавање и уверавање)
 - 4.2. вежбање и навикавања
 - 4.3. подстицање
 - 4.4. спречавање
- II МЕТОДОЛОШКА ОРИЈЕНТАЦИЈА
 1. Проблем истраживања
 2. Предмет истраживања
 3. Циљ и карактер истраживања
 4. Задаци истраживања
 5. Хипотезе истраживања
 6. Варијабле истраживања
 7. Методе, технике и инструменти истраживања
 8. Популација и узорак истраживања
 9. Организација истраживања
 10. Начини и нивои статистичке обрада података
- III РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ЊИХОВА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА
 1. Поузданост инструмента
 2. Факторска анализа
 3. Пирсонов коефицијент корелације независних варијабли са скалама процене
4. АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА ПО ПОСТАВЉЕНИМ ЗАДАЦИМА
 - 4.1. Пожељне улоге наставника у васпитном раду са ученицима
 - 4.2. Наставник као васпитни узор ученицима
 - 4.3. Доминантан васпитни стил наставника на часу
 - 4.4. Наставник-иницијатор позитивних просоцијалних интерперсоналних односа

- 4.5. Методе рада учитеља/наставника
- 4.6. Интелектуално васпитање ученика
- 4.7. Морално васпитање ученика
- 4.8. Физичко-здравствено васпитање ученика
- 4.9. Радно васпитање ученика
- 4.10. Естетско васпитање ученика

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОГ

Закључак представља есенцијалну интегрисаност добијених резултата истраживања и теоријског дела рада.

Укупан број коришћених библиографских јединица у раду износи 79, од чега је коришћена у потребној мери и инострана литература на енглеском језику. Рад садржи 21 табелу.

Укупан број страница мастер рада, укључујући литературу и прилоге који представљају инструменте, износи 137.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Наставнички позив у друштву има своја одређена обележја како у погледу послова које обавља, тако и у погледу друштвеног положаја и друштвеног угледа који му припада у одређеном друштву. О наставнику, његовој улози, о значају његове функције писали су многа аутора. У различитим друштвеним системима придавана је и различита пажња и значајност наставничком позиву, међутим сви аутори се слажу око тога да наставник заузима једно од значајних места у процесу образовања и васпитања, да се труд који он даје у обликовању младе личности не може ничим заменити, па се често и сматра да какав је наставник, таква је и школа.

Васпитно-образовни процес у школи се посматра као интеракцијски однос наставника и ученика, као и самих ученика, који, зависно од нормативног положаја и улога, непосредно размењују утицаје у социјалним ситуацијама у којима се налазе. Остварени интерперсонални односи стварају одређену климу која утиче на свеукупан развој ученика.

У педагошкој литератури се запажа широк опус теоријских и емпиријских радова о постојећој и пожељној комуникацији између наставника и ученика, као и између самих

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-34

Датум:

17.05.2016.

ученика, при чему се указује на њен велики значај у постизању позитивних ефеката васпитно-образовног рада и одређивању правца развоја ученика. Личност наставника и његов свеукупан рад у школи зато су од пресудног значаја, јер добри наставници представљају најбитнију карику у образовању и васпитању деце. Добрим наставником се сматра онај који помаже и омогућава великом броју ученика да постигну значајне резултате у раду и учењу и труди се да од њих створи свестрано развијене личности, упоредо развијајући њихову индивидуалност, креативност и интересовања. Под свестраним васпитањем ученика подразумева се утицај наставника на њихов интелектуални развој, морални васпитање, физичко-здравствено васпитање, радно васпитање и естетско васпитање.

Подстицање просоцијалног развоја ученика требало би да буде једна од важних подручја васпитног деловања школе и наставника. Просоцијалном развоју младих доприносе наставници који су усвојили алтруистичке вредности, показују разумевање за ученике и подстичу их на међусобну сарадњу, солидарност и толеранцију. Наставник који се понаша просоцијално ученицима пружа пример, односно модел за угледање, али да би ученици усвојили такво понашање потребно је да однос између наставника и ученика буде заснован на узајамном поверењу и уважавању. За развој правилне интерперсоналне комуникације у настави значајана је улога наставника, наставник мора да дозвољава слободу ученика, ученици интерперсонално искуство граде на основу односа наставник-ученик и ученик-ученик.

Васпитна улога наставника је комплексна и од великог значаја за развој ученика, наставник треба да представља позитиван модел комуникације и понашања како би се будуће генерације угледале на њега. Сви очекују од наставника да својом личношћу, праксом и умећем анимира своје ученике и од њих створи угледне грађане спремне да и они сутра буду другима узор.

Поједини емпиријски подаци указују на то да је ослабљена васпитна улога школе у односу на образовну улогу па се проблем овог истраживања односи на: *Да ли је васпитна улога наставника заступљена у васпитно-образовном процесу школе?*

На основу дефинисаног циља, утвеђени су задаци истраживања:

1. Утврдити релијабилност скале процене за испитивање ставова ученика васпитној улози наставника у подстицању свестраног развоја ученика (УНПСР) и ставова ученика о васпитној улози наставника у подстицању просоцијалних односа у одељењској заједници (ВУНППО) .

2. Урадити факторску анализу и прецизирати факторе који ће се издвојити након факторске анализе.

3. Утврдити улоге наставника у васпитном раду са ученицима

4. Утврдити да ли модел личности наставника представља васпитни узор ученицима

5. Утврдити доминантан васпитни стил понашања наставника на часу

6. Утврдити да ли су наставници просоцијално орјентисани и да ли потстичу позитивне просоцијалне интерперсоналне односе на релацији наставник-ученик и ученик-ученик.

7. Утврдити која су васпитна средства–методе најчешћа у васпитном раду наставника.

8. Утврдити да ли наставне ситуације и активности које наставник примењује на часу потстичу интелектуални развој ученика.

9. Утврдити да ли наставници властитим примером и поступцима утичу на морално васпитање ученика.

10. Утврдити да ли наставници придају значај физичким и рекреативним активностима код ученика буђењем свести о здрављу и развијању хигијенских навика

11. Утврдити да ли наставници радно ангажују ученике у току наставних и ваннаставних активности у циљу формирања радних навика и радне културе

12. Утврдити да ли наставници организованим васпитно-образовним процесом утичу на формирање естетског односа према свету и обликовању естетских својстава личности код ученика

13. Испитати Пирсоновим коефицијентом корелације да ли постоји статистички

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-34

Датум:

17.05.2016.

значајна повезаност независних варијабли (разред ученика и школски успех) са ставовима ученика из скале процене.

У овом истраживању анкетирани су ученици ОШ "Горан Остојић" у Јагодини. Узорак истраживања је хотимичан (намерни) и пригодан.

Табела 1: Структура испитаника према разреду који похађа

Разред ученика	Фреквенција (f)	Проценат (%)	Кумулативни проценат (Cf)
Четврти разред	50	27,0	27,0
Пети разред	57	30,8	57,8
Осми разред	78	42,2	100,0
Укупно	185	100,0	

Од стстистичких параметара и метода, примењени су следећи:

1. Поузданост (релијабилност) инструмента
2. Величина узорка (N)
3. Фреквенција (ф), Проценати (%), Кумулативни проценати (цф%)
4. Аритметичка средина (АС)
5. Стандардна девијација (СД)
6. Факторска анализа добијених резултата
7. Пирсонов коефицијент корелације

Добијени резултати приказани су табеларно како би на високом ниво разумели и саопштили резултате истраживања. Обрада података вршена је у програму SPSS Statistic 19.0.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Најпре смо потврдили поузданост скала процена које су коришћене приликом истраживања, а ради се о скалама процене за испитивање ставова ученика о васпитној улози наставника у подстицању свестраног развоја ученика и о скали процена за испитивање ставова ученика о васпитној улози наставника у подстицању просоцијалних односа у одељењској заједници. Тестирањем поузданости дошли смо до податка да је вредност Кронбах-алфе на узорку од 185 наставника за први инструмент 0,964 а за други 0,951 што нам недвосмислено говори о високој поузданости оба инструмента. Дакле испитивани ученици су дали позитивне одговоре о васпитној улози наставника за њихов свестрани развој и унапређивања просоцијалних односа у одељењској заједници.

Оправданост факторске анализе постигли смо КМО и Бартлетов-им тестом, где је вредност КМО теста 0,932, а Бартлетов тест показује да је вредност статистички значајна. У скалама процене задржано је 54 ајтема од укупно 67 из скала процена. Екстраховањем и ротацијом фактора добили смо четири главна фактора која објашњавају 56,43% укупне варијансе. Издвојене факторе смо именovali у складу са одговарајућим тврдњама у скали: 1. Фактор: Васпитна улога наставника и методе у функцији подстицања просоцијаности, радног и естеског васпитања, 2. Фактор: Наставник медијатор и као фасцилатр интелектуалног, моралног и радног васпитања, 3. Фактор: Наставник као васпитно-морални узор и методе у његовом педагошком раду, 4. Фактор: Наставник као иницијатор физичко-здравственог васпитања.

Наиме, резултатима добијених након испитивања ставова ученика прве субскеале која се односила на пожељне улоге наставника у васпитном раду са ученицима, утврдили смо да за већину испитаних ученика наставници/учитељи представљају замену за родитеље у школским условима а то је једна од новијих улога, која се поставља наставнику за васпитни рад у савременој школи. Већина испитаних ученика прилично позитивно вреднују улогу наставника као фасцилатора-особа која помаже и олакшава рад, што је од великог значаја за васпитни рад наставника у савременој школи, као медијатора-иницијатора позитивних интерперсоналних односа и посредника у разрешавању сукоба ученика, као саветника, као пријатеља, као мотиватора.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-34

Датум:

17.05.2016.

Наредна хипотеза се односила на то да модел личности наставника представља позитиван васпитни узор ученицима. Резултати су нам показали да лик учитеља/наставника представља идеал са којим се ученици идентификују и узимају га за пример у понашању; наставника/учитељ представљати позитиван васпитни узор својим ученицима, не само на релацији ученик-наставник, већ на релацији ученик-ученик, па и шире; наставници негују једнакост и толерантност према ученицима, уз поштовање свих њихових међусобних разлика, што их чини позитивним васпитним примерима и узорима; наставници/учитељи негују хуманистички приступ у остваривању њиховог васпитног рада, подстичући хуманистичке вредности код њихових ученика.

Као што смо и претпоставили наставници у вечини случајева негују демократски васпитни стил, који представља најпожељнији васпитни стил рада са ученицима. Наредни васпитни стил по учесталости је ауторитарни, за који се такође определио велики број ученика и најмење присутан васпитни стил у раду наставника је равнодушни, који уједно представља и најмање продуктиван стил руковођења одељењем.

Резултати су нам показали да однос наставника и ученика заснован на међусобној отворености и поверењу, што је неопходан услов за усвајање просоцијалног понашања; да су наставници/учитељи испитаних ученика позитивни просоцијални модели понашања, који имају разумевања за ученикове проблеме, осетљиви су на њих и емпатични су; да наставници/учитељи у свом раду организују и тимску наставу, где ученици у оквиру кооперативног учења, вежбају социјалне вештине и унапређују интерперсоналне односе на нивоу целог одељења; да наставници/учитељ подтичу позитивне облике понашања на часу, који представљају основу позитивног-просоцијалног понашања.

Као што смо и претпоставили наставници подједнако користе све наведене васпитне методе у свом раду, јер њихово коришћење диктирају наставне ситуације у којима се налази наставник са ученицима.

Наши испитаници су у већем броју случаја одговорили да наставници организују проблемски оријентисану наставу која подстииче ученике на активност и потстиче њихов

интелектуални развој; да наставници развијају радозналост код ученика, којом се продубљују постојећа и развијају нова интересовања; да наставници подстичу самостално размишљање а на тај начин код ученика развијају когнитивне способности, да наставници редовним вежбањем и учењем формирају склоности и навика ученика ка интелектуалним активностима.

Као што смо и претпоставили наставници уче ученике позитивним вредностима и подстичу понашање у складу са њим; наставник се користи различитим животним ситуацијама, које су важне за развој моралног одлучивања ученика; учитељ/наставник властитим примером указују и показује на пожељно понашање ученика; ученици учитеље/наставнике доживљавају као високо моралне узоре које треба следити и са којима се треба упоређивати.

Дакле учитељи/наставници уче ученике о раду путем разних радних активности у оквиру друштвено-корисног рада; наставници/учитељи подстичу ученике да се баве практичним радом-стваралаштвом, где ће доћи до изражаја ученикова индивидуалност; наставници/учитељи уче ученике о различитим занимањима и тим путем развијају интересовање ученика за одређено занимање; да ученици уче о колективизму и сарадњи и на тај начин развијају позитивне радне особине, а уједно се припремају за рад у друштву.

Наши испитаници су оспособљени да за стваралаштво које се манифестује слободним испољавањем менталних активности мишљења, осећања, доживљавања и интуиције; они су формирали свој естетски укус, индивидуалност, различитост, оригиналност, осећај за лепо.

Испитајући постојање повезаности између независних варијабли (разред, тип школски успех) и ставова из скала процене, наишли смо на статистичку значајност корелација код свих независних варијабли. У корелацији ставова ученика из прве скале процена и разреда ученика добили смо корелацију негативног смера, што указује да су негативнији ставови ученика повезани са вишим разредом који похађају. Дакле ученици који похађају осми разред склонији су негативнијем оцењивању васпитне улоге наставника за свестрани развој ученика. Добијени подаци су показатељи да су ученици старијих разреда више критички оријентисани према настави, као и према школи, верујемо да је један од разлога овако добијеним резултатима зато што се старији основци налазе у посебно осетљивом периоду раста и развоја, за који је карактеристично бунтовништво и критичност.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-34

Датум:

17.05.2016.

У корелацији ставова ученика из прве скале процена и школског успеха добили смо корелацију позитивног смера, што указује да су позитивнији ставови ученика о утицају васпитне улоге наставника на подстицање свестраног развоја ученика са већим школским успехом. То значи да ученици који имају највећи успех у току школовања, у овом случају одличан, да позитивније вреднују васпитну улогу наставника за свестрани развој ученика. Код ставова ученика из друге скале процена и разреда добили смо корелацију негативног смера што указује да су негативнији ставови ученика повезани са вишим разредом који похађају. Дакле ученици који похађају осми разред склонији су негативнијем оцењивању васпитне улоге наставника за подстицање просоцијалних односа у одељењској заједници. У корелацији ставова ученика из друге скале процена и школског успеха добили смо корелацију позитивног смера, што указује да су позитивнији ставови ученика о утицају васпитне улоге наставника у подстицању просоцијалних односа у одељењској заједници повезани са већим школским успехом. То значи да ученици који су остварили одличан успех у току школовања, позитивније вреднују васпитну улогу наставника у у подстицању просоцијалних односа у одељењској заједници. Добијени резултати нам указују на то да су ученици са бољим школски успехом и социјално прилагођенији.

Надамо се да ћемо овим истраживањем допринети популаризацији васпитне улоге наставника, њиховој улози у унапређивању свестраног развоја ученика и просоцијалног понашања, а да ће добијени резултати, представљати окосницу за нека наредна истраживања која ће се бавити овом проблематиком.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Мастер Рад под називом

Васпитна улога наставника у васпитно – образовном процесу

у целини, како у теоријском тако и у методолошком делу, у потпуности је испунио постављени истраживачки циљ и истраживачке задатке. Анализа и интерпретација резултата истраживања, који су обрађени адекватним методолошким поступцима, указују на постојеће стање у области васпитне улоге наставника, што се посебно актуелизује данас у процесу реформи школског система. Тумачење

и анализа резултата истраживања омогућавају сагледавање актуелног стања и пружају могућност за промене у делу имплементацијем програма који су се на пољу подстицања хуманистичког понашања адолесцената кроз васпитне стилове у школама других земаља показали изузетно успешним.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА

Да ли теза садржи све битне елементе ДА

По чему је теза оригиналан допринос науци

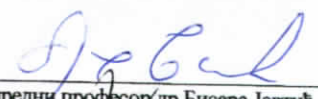
Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања НЕМА

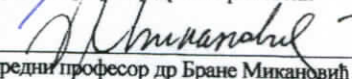
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана ДА
- да се мастер рад враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
- да се мастер рад одбија

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Ванредни професор др Бисера Јевтић

Ванредни професор др Бране Микановић

Доцент др Марија Јовановић